

Védőfelszerelések

Egyéni védőeszközök rendelkezésre állása és alkalmazása

A fokozott fertőzésveszély miatt a megszokottnál több egyéni védőeszköz használatára van szükség. De mit tegyünk azért, hogy ez megfelelő módon meg is valósuljon?

A COVID-19 járvány miatt nagymértékű változások következnek be az intézmények működésében. Az egyik ilyen változás az, hogy a COVID-19 gyanús, vagy fertőzött betegek ellátásához már nem elegendő a megszokott munkaruházat. Számos egyéni védőeszköz rutinszerű használata válik szükségessé. Olyan eszközöké is, amiket korábban a munkatársak nem használtak napi rendszerességgel, így nincs rutinjuk azok helyes alkalmazásával kapcsolatban. Még ha volt is kialakított rendje annak, hogy ezek az eszközök hol érhetőek el az osztályon, hol érdemes átöltözni, hogyan oldható meg az, hogy mindig legyen megfelelő mennyiségben elérhető védőeszköz a személyzet számára, és ők tudják, hogy mikor és hogyan viseljék azokat, a jelenlegi körülményekhez, elvárásokhoz szükséges adaptálni mindezt.

A járvány során a munkatársak védelme elsődleges szempont, hiszen a betegek ellátásának kulcsfontosságú, és mással pótolhatatlan tényezője a humán erőforrás.

Éppen ezért át kell gondolni, hogyan lehet biztosítani, hogy ezek az egyéni védőeszközök a megfelelő helyen, megfelelő mennyiségben és minőségben rendelkezésre álljanak, és a munkatársak helyesen alkalmazzák azokat. Ehhez a következőket ajánljuk:

- *Csökkentsd az adminisztratív folyamatokat a minimálisra!*

A védőeszközök beszerzésével, igénylésével, átvételével, ledobásával, stb. kapcsolatos adminisztrációs terheket a minimálisra kell csökkenteni, és lehetőség szerint úgy megoldani ezen feladatok ellátását, hogy az ne a betegellátó személyzetet terhelje.

- *Jelöld ki a készletgazdálkodásért felelős személyeket, akik figyelemmel kísérik a védőeszközök iránti szükséglet alakulását, azok fogyását és szükség esetén gondoskodnak az utánrendelésről!*

Intézményi és szervezeti egység szinten is fontos az egyéni védőeszközökből rendelkezésre álló készletek figyelemmel kísérése, ehhez készletgazdálkodásért felelős személyek kijelölése szükséges. A kijelölt személyeknek a bevételezést követően gondoskodniuk kell a szükséges mennyiség felméréséről, a szakszerű tárolásról, az eszközök fogyásának nyomon követéséről, a szabályos kiadásról és az utánrendelés időben történő elindításáról. A szükséges mennyiség becsléséhez kiinduló információ lehet a betegforgalom várható alakulása, a különböző szintű védőeszközcsomagok összetétele, az egy műszakban egyéni védőeszközt használó dolgozók száma (zónánként, az ott használt védőeszközcsomag típusát figyelembe véve), egy műszakon belüli átöltözések száma. A munkatársak számára minden műszakban, hétvégén is rendelkezésre kell, hogy álljon az előírt, megfelelő mennyiségű, minőségű és méretű védőeszköz az akadálymentes ellátás érdekében.

- *Határozd meg, hogy kinek, hol, milyen szituációban, milyen védőeszközt kell használnia!*

Ezt a listát a Magyar Koronavírus Kézikönyv alapján, az adott szervezeti egységre vonatkozóan szükséges összeállítani, ismerve az ott zajló munkafolyamatokat, helyi jellemzőket. Ez a lista alapul szolgál a további teendőkhöz, hiszen ennek ismeretében határozható meg az, hogy milyen típusú és mennyiségű védőeszköz igénylésére lehet szükség, illetve milyen ismeretek elsajátítását kell megszervezni a dolgozók körében.

- *Jelöld ki a védőeszközök felvételének helyét!*

Különösen nagy jelentősége van ennek azokon az osztályokon, ahol magasabb szintű védelmet, a sebészeti maszkon és a gumikesztyűn túl számos egyéb egyéni védőeszközt kell biztosítani a személyzet számára. Ilyen szervezeti egységek a sürgősségi, intenzív és infektológiai osztályok, de más osztályokon is lehetnek olyan izolált betegek, akiknek az ellátásához magasabb szintű védelem szükséges. Az egyéni védőeszközök felvétele minden esetben tiszta (a vírus által nem kontaminált) területen történjen!

- *Jelöld ki a védőeszközök kihelyezéséért és utántöltéséért felelős személy(eke)t!*

Annak a személynek, aki a védőeszközök feltöltéséért felel, pontos ismeretekkel kell rendelkeznie a szükséges védőeszközök fajtáiról és mennyiségéről, az intézménybe érkezett védőeszközökről. Az erre a feladatra való felkészítés elengedhetetlen. Az oktatásnak ki kell térnie arra, hogy mi hol található a raktárban, milyen útvonalon kell eljuttatni az eszközöket a kijelölt helyiségbe. A felelősnek ismeretekkel kell rendelkeznie a védőeszközök típusáról, arról, hogy egy beöltözéshez mennyiféle védőeszköz szükséges, és egy műszakban várhatóan hány szett védőeszközre van szükség. A járvány ideje alatt előfordulhat, hogy több különböző fajtájú, gyártmányú védőeszköz érkezik az intézménybe. Erre a felelős személy(eke)t fel kell készíteni. Jelen helyzetben az orvosoknak, szakdolgozóknak ezek a védőeszközök minden esetben a rendelkezésükre kell, hogy álljanak. Fontos, hogy ezt a feladatot precíz, megbízható munkatársra bizzuk. A felelős(ök) kiválasztásánál gondolj arra is, hogy az eszközöknek minden műszakban, hétvégén is rendelkezésre kell állniuk!

- *Gondoskodj alkoholtartalmú kézfertőtlenítőről!*

A beöltözés során kötelező az alkoholos kézfertőtlenítő használata. A kézfertőtlenítő tartályok rendszeres ellenőrzése, szükség esetén utántöltése fontos, éppen ezért érdemes felelőst rendelni ehhez a teendőhöz is - akár ugyanazt a személyt, aki a védőeszközök kihelyezéséért, utántöltéséért felel - hogy biztosan ne maradjon gazdátlanul a folyamat.

- *Gondoskodj a munkatársak oktatásáról!*

Munkatársaink nagy többsége a COVID-19 járványt megelőzően nem használt munkája során olyan egyéni védőeszközöket, mint amelyek használatára most rákényszerül saját biztonsága érdekében is. A védőeszközök azonban csak akkor biztosítják a tőlük elvárt védelmet, ha azokat helyesen alkalmazzák. Tekintettel arra, hogy ezek használatában a munkatársaknak nincs rutinjuk, oktatásra, gyakorlásra szorulnak. Fontos azt az információt is megosztani velük, hogy mi az az alapfelszerelés, amit mindenképpen viselniük kell, és mely tevékenységek jelentenek nagyobb kockázatot a fertőződés szempontjából, azaz melyek azok a munkafolyamatok, amelyek végzése során további védőeszközök alkalmazása szükséges.

Az oktatásról célszerű mielőbb gondoskodni, az elsajátított ismereteket gyakoroltatni, azért, hogy a későbbiekben, az esetszám emelkedésekor a beöltözés már rutinosan, és a lehető legkisebb idővesztéssel történjen. Az oktatás során figyelembe kell venni, hogy milyen eszközök érhetők el aktuálisan a munkatársak számára, és ahhoz kell igazítani az oktatás tartalmát. Amennyiben időközben más típusú egyéni védőeszköz (pl. overál helyett köpeny) érkezik az ellátóhelyre, akkor újra szükségessé válhat az oktatás, amennyiben az a korábbiakban ennek használatára nem tért ki.

- *Élj a tájékoztató plakátok adta lehetőséggel!*

Az egyéni védőeszközök felvételének lépéseit bemutató infografikák, plakátok segítik a megfelelő rutin kialakítását. A beöltözés helyén (tisztá terület) kihelyezett plakát főként a kezdeti időszakban hasznos támogatást nyújthat a személyzet számára. A laminált formában kihelyezett tájékoztató lehetőséget ad annak fertőtlenítésére is. Fontos, hogy a kihelyezett tájékoztatók aktuálisak, ellátóhelyre specifikusak legyenek. Ha változik az alkalmazandó védőeszközök típusa, készüljön az új eszközhöz igazodó tájékoztató!

- *Segítsd a munkatársakat az egyéni védőeszközök felvételében!*

Az egyéni védőeszközök felvétele időigényes, és nem egyszerű feladat. Amennyire lehetséges, célszerű segíteni a munkatársakat az öltözésben. A munkatársak (egyszerre történő beöltözéskor) egymásnak is tudnak segíteni, de ha van önkéntes segítő (pl. orvostanhallgató vagy ápoló hallgató) az osztályon, akár az ő feladata is lehet ez a segítségnyújtás. Ezzel egyszerűbbé és gyorsabbá válhat a védőeszközök felvétele. Ráadásul a védőköpenyek megfelelő technikával történő, szabályos felvételéhez elengedhetetlen egy segítő jelenléte.

- *Ellenőrizd az egyéni védőeszközök helyes alkalmazását!*

Az egyéni védőeszköz helyes alkalmazása egyaránt érdeke a dolgozóknak és a munkáltatónak is. Nagy segítséget jelenthet a helyes gyakorlat kialakításában a védőfelszerelés helyes alkalmazásának rendszeres ellenőrzése. Ezt a feladatot végezheti akár a beöltözést segítő személy, vagy felügyelhet rá egy olyan kolléga, aki egyébként az adott beavatkozáshoz, mint készenléti ember van ott, egyelőre nem öltözik be, de ha a helyzet úgy hozza, akkor csatlakozik ő is az ellátó teamhez. Eredményre vezethet az is, ha egy infekciókontrollban jártas személy látogatja körbe az intézmény ellátási helyszíneit, figyeli a végzett tevékenységeket (kézmosás, kézfertőtlenítés, beöltözés, stb.) és szükség esetén korrigál. Az ellenőrzések során szerzett tapasztalatok beépíthetők a következő oktatások tematikájába, segítségükkel fejleszhető az oktatás.

- *Légy nyitott a munkatársak visszajelzéseire!*

Sok esetben csak használat közben derül fény arra, ha egy védőeszközzel kapcsolatban kifogások merülnek fel. A munkatársak ilyen jellegű észrevételeit, jelzéseit érdemes összesítve továbbítani az érintett vezető felé, aki a későbbiekben, egy következő beszerzés indításakor, ezeket az információkat szem előtt tartja.

Megjegyzés: Jelen ajánlás szorosan kapcsolódik a **Használt egyéni védőeszközök levétele, gyűjtése, a keletkezett veszélyes hulladék kezelése** című ajánlásunkhoz.

Felhasznált szakirodalom:

A COVID-19 megelőzésének és kezelésének kézikönyve, magyar fordítás (2020)

A 2020. évben azonosított új koronavírus (SARS-CoV-2) okozta fertőzések (COVID-19) megelőzésének és terápiájának kézikönyve. Magyar Koronavírus Kézikönyv. Emberi Erőforrások Minisztériuma (2020)

Managing patients with suspected or confirmed COVID-19 at your healthcare facility. WHO (2020)

Guidance for wearing and removing personal protective equipment in healthcare settings for the care of patients with suspected or confirmed COVID-19 (2020)

Ellenőrző lista

az egyéni védőeszközök megfelelő használatának biztosításáról a COVID-19 járvány idején

Az egyéni védőeszközök rendelkezésre állásához, azok felhasználáshoz kapcsolódó feladatok és felelősök áttekintésre kerültek, a betegellátásban részt vevő személyzet adminisztratív feladatai minimalizálásra kerültek.	☐																								
Kijelölésre kerültek a készletgazdálkodásért felelős személyek.	☐																								
Meghatározásra került, hogy kinek, hol, milyen szituációban, milyen védőeszközt kell használnia.	☐																								
<p>Összeállításra került a szervezeti egységben alkalmazandó védőeszközök listája, mely kitér az alábbiakra:</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <thead> <tr> <th style="width: 60%;"></th> <th style="width: 20%; text-align: center;">Igen</th> <th style="width: 20%; text-align: center;">Nem értelmezhető</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding-left: 20px;">- meghatározásra kerültek az egyes műszakokhoz szükséges mennyiségek</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">egyszerhasználatos sebészeti sapka (vagy hajvédő)</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">- légzésvédelem (FFP2/FFP3 maszk, N95 maszk (FFP2-nek felel meg), sebészeti maszk, levegőtisztító légzőkészülék)</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">- kéz védelme (eldobható nitril/latex kesztyű)</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">- lábvédelem (védőcipő, vízálló cipővédő)</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">- test védelme (vízhatlan izolációs ruházat, eldobható védőruházat, vízhatlan védőköpeny)</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">- szem, arc védelme (védőszemüveg, arc-pajzs, arcvédő)</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> </tr> </tbody> </table>		Igen	Nem értelmezhető	- meghatározásra kerültek az egyes műszakokhoz szükséges mennyiségek	☐	☐	egyszerhasználatos sebészeti sapka (vagy hajvédő)	☐	☐	- légzésvédelem (FFP2/FFP3 maszk, N95 maszk (FFP2-nek felel meg), sebészeti maszk, levegőtisztító légzőkészülék)	☐	☐	- kéz védelme (eldobható nitril/latex kesztyű)	☐	☐	- lábvédelem (védőcipő, vízálló cipővédő)	☐	☐	- test védelme (vízhatlan izolációs ruházat, eldobható védőruházat, vízhatlan védőköpeny)	☐	☐	- szem, arc védelme (védőszemüveg, arc-pajzs, arcvédő)	☐	☐	☐
	Igen	Nem értelmezhető																							
- meghatározásra kerültek az egyes műszakokhoz szükséges mennyiségek	☐	☐																							
egyszerhasználatos sebészeti sapka (vagy hajvédő)	☐	☐																							
- légzésvédelem (FFP2/FFP3 maszk, N95 maszk (FFP2-nek felel meg), sebészeti maszk, levegőtisztító légzőkészülék)	☐	☐																							
- kéz védelme (eldobható nitril/latex kesztyű)	☐	☐																							
- lábvédelem (védőcipő, vízálló cipővédő)	☐	☐																							
- test védelme (vízhatlan izolációs ruházat, eldobható védőruházat, vízhatlan védőköpeny)	☐	☐																							
- szem, arc védelme (védőszemüveg, arc-pajzs, arcvédő)	☐	☐																							
Kijelölésre került az a helyiség/helyszín, ahol a dolgozók az egyéni védőeszközöket felveszik.	☐																								
Kijelölésre kerültek a védőeszközök kihelyezéséért és utántöltéséért felelős személyek.	☐																								
Kijelölésre került az a személy, aki a kézfertőtlenítő tartályokat ellenőrzi, szükség esetén utántölti.	☐																								
A munkatársak oktatásban részesültek az egyéni védőeszközök felvételével és alkalmazásának szabályaival kapcsolatban.	☐																								

Az egyéni védőeszközök felvételének folyamatát bemutató infografikák, plakátok kihelyezése megtörtént.	☐
Kijelölésre került az a személy, aki szükség esetén és lehetőség szerint segítséget nyújt a munkatársak számára az egyéni védőeszközök felvételekor.	☐
Kialakításra került az egyéni védőeszközök helyes alkalmazását ellenőrző folyamat.	☐
A munkatársak védőeszközökkel kapcsolatos visszajelzéseit gyűjtik, és rendszerezve továbbítják az érintett vezető felé.	☐

